

OBRTNI VESTNIK

STROKOVNI LIST ZA POSPEŠEVANJE OBRTI IN ZAŠČITO OBRTNIŠTVA DRAVSKE BANOVINE

»OBRTNI VESTNIK«, SPLOSNO VELJAVNO IN NEODVISNO GLASILO OBRTNIŠTVA DRAVSKE BANOVINE, IZHAJA 1. IN 15. V MESECU // STANE CELOLETNO DIN 40.—, POLLETNO DIN 20.—, POSAMEZNA ŠTEVILKA DIN 2.— // ZAKLJUČEK REDAKCIJE 10. IN 25. V MESECU. // NEFRANKIRANI DOPISI SE NE SPREJEMAJO. // ROKOPISI SE NE VRAČAJO. // PRISPEVKI SE NE HONORIRAJO. //

»OBRTNI VESTNIK« PRINAJA OBJAVE, RAZGLASE IN VESTI VSEH OBRTNIŠKIH ORGANIZACIJ IN UPRAVNIH OBLASTI KRALJEVINE JUGOSLAVIJE TER NAJAVLJENIH VESTI IZ INOZEMSKEGA OBRTNIŠKEGA SVETA. // UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, SV. PETRA CESTA ŠTEV. 4. TELEFON 35-25. // PONTATISI DOVOLJENI // Z NAVEDBO VIRA. // OGLASI IN MALI OGLASI PO STALNEM CENIKU. //

XXII. LETNIK.

V LJUBLJANI, 1. JULIJA 1939

STEV. 13

Pomen obrtniškega tiska in literature

Najznačilnejša lastnost, ki človeka loči od ostalih živih bitij, je sposobnost mišljenja in prenosa misli od enega človeka na drugega. V prvih začetkih so si ljudje svoje misli izmenjavali samo z govorom, z živo besedo. Kasneje je to delo opravljala že pisana beseda, a danes ga vrši z vso hitrostjo tisk.

Z modernimi iznajdbami tehnike, je človek preko tiskane besede zvezan z dogodki vsega sveta. S tiskom se človeštvo obvešča na najhitrejši način o vseh manifestacijah človeškega razuma in duha. Kdor spremlja dnevni tisk, je vedno sproti in točno informiran o vseh dogodkih iz kateregakoli področja. Družabna gibanja kakor socialna, ekonomska, strankarsko-politična, kot tudi vsa druga, so se uspešno vodila le tedaj, če so poleg svoje borbenosti imela tudi dobro organiziran tisk.

Veliko je številno držav, ki so skozi desetletja načrtno in premišljeno potom tiska pripravljale svojo nacijo. V kolikor je tisk nekega pokreta tehnično boljše opremljen, v toliko je tudi zmogljivejši, da se z uspehom bori v interesu istega. Priče smo, da je tisk po pravici nazvan od nekega parlamentarca na Angleškem za »sedmo velesilo sveta.«

Dobro urejene knjige in na splošno ves tisk so v bistvu narodova lekarna. Res pa je tudi, da so knjige in tiskana beseda, če se zlorablja in uporabljajo v negativnem smislu, najhujše zlo in vir zla za državo in narod.

Predstavniki velikega kapitala so takoj spoznali velikanski pomen in moč tiska. Zato se trudijo, da ga zadrže in uklenejo v svoje roke, da bi potom njegova uplivali na široko narodno maso, kakor tudi na razvoj celokupnega državnega in političnega življenja in tako zaščitili lastne interese.

Te poti so se oprijeli tudi ostali sloji, da bi se z večjim uspehom borili za svoje pravice. Politične skupine celega sveta trošijo ogromne vsote za vzdrževanje strankarskega tiska. Z formiranjem stanovskih pokretov in gibanj sta se pojavila tudi stanovski tisk in literatura. Obrtniško gibanje je pravočasno spoznalo, da je treba za uspešno borbo imeti tudi svoj tisk, zlasti zato ker tudi drugi stanovi topogledno ne sede prekrizanih rok. Obrtna literatura pa je žalobno do danes zelo revna in o njej na tem mestu ne bomo razpravljali. Dotaknili se bomo tega vprašanja obširneje ob drugi priliki. Naj se danes omejimo na vprašanje našega tiska, zlasti na vprašanje »Obrtnega Vestnika«.

Naš list kot strokovno glasilo stalno vodi borbo za ekonomski in kulturni napredek našega obrtništva. Preko stolpcev v našem strokovnem glasilu skuša obrtniški pokret blagonamerno vplivati na članstvo, zlasti pa na mladino, ko jo vzgaja v nacionalnem in državotvornem pogledu in jo že samo s tem pripravljaja in vsestransko usposablja za vlogo, ki jo čaka v človeški družbi. Mnogo nas je, ki v medsebojnih razgovorih na razne načine kritiziramo nedostatke lista. Mislim, da je skrajni čas, da se vprašamo odkrito in brez zavijanja, ali smo pa tudi izpolnili svoje dolžnosti napram stanovskemu glasilu »Obrtnemu Vestniku«. Kot odgovor bo ta ali oni skomignil z rameni, občutljivojšemu bo morda stopila rdečica v obraz, drugi bo pa utihnil, kot da je onemel. Malo bo pa tistih, ki bodo možko in odkrito priznali: ne, mi svojih dolžnosti ne izpolnjujemo.

Veliko število obrtnikov je, ki lista sploh ne prejemajo. Veliko število jih

Miroslav Urbas:

Novelizacija obrtnega zakona

(Iz referata, podanega na XVII. redni letni skupšč. Zveze obrtnih društev v Ljubljani)

V Jugoslaviji imamo okoli 150.000 obrtnih podjetij. Ogromna večina obrtnih delavnic spada med male gospodarske edinice, ki zelo težko prosperirajo in katerim niso odprti vedrejši pogledi na gospodarski napredek in razvoj. Od teh 150.000 obrtnih delavnic odpade prilično 18.000 na naše slovenske kraje. Ako k temu številu dodamo še število zaposlenega pomožnega osebja in pa člane obrtniških družin, dobimo impozantno število ljudi in otrok obeh spolov, ki direktno živijo od obrtnega gospodarstva. Radi tega je jasno, da je obrtniški stan prav tako važnega, če že ne važnejšega pomena od kateregakoli drugega stanu. Vsled gospodarskih, socialnih in političnih prilik, v katerih živi jugoslovenski narod, so problemi obrtništva vsak dan vidnejši. Brez dvoma je k temu mnogo pripomogla velika organizacijska moč obrtniškega stanu. Ob takih prilikah opazimo, da se je znašlo celokupno obrtništvo naše države glede obrambe svojih pravic na enotnih pogledih, kajti vsi so enako prizadeti. Dejstvo je, da hegemonistična gospodarska in finančna politika, ki se je pri nas vodila leta in leta, in se še vodi od strani gotovih privilegiranih slojev na račun izvestnih krajev, ni koristila obrtništvu. Samo radi tega se more tolmačiti enodušnost, ki se je v obrtniških vrstah vedno pojavljala, kadar se je razpravljalo o glavnih obrtniških problemih, ki so bili povsod enako tretirani.

V zvezi s takimi splošnimi vprašanji, ki posegajo v življenske interese obrtništva, naj omenim predvsem **šušmarstvo in nelegalno konkurenco**.

Opetovano smo mi obrtniki opozarjali na škodo, ki jo trpi obrtništvo radi omenjenega vedno bolj razširjenega zla — žal tudi danes še ne moremo s konkretnimi uspehi zabeležiti v tem pogledu izboljšanja ali napredka. Kot smo zvedeli iz dnevnega časopisja, je bila pred dnevi sklicana v Beogradu od strani ministrstva za tr-

je zopet, ki list sicer prejemajo, a ga ne plačujejo redno. A mnogo je takih, ki list sicer prejemajo, a niti ne pogledajo, kaj piše. Oni to delajo zavestno, a kljub temu kritizirajo in omalovažujejo list. Vprašamo jih, s kakšno pravico tako postopajo? Zavedajo naj se, da s tem veliko greše napram listu in onim, ki pravilno razumevajo poslanstvo lista in izpolnjujejo svoje dolžnosti ter s tem omogočajo njegovo redno izhajanje. Če smo do danes tako delali, je skrajni čas, da s to prakso prenehamo. Potruditi se moramo in najti potov in načina, in jaz trdim, da je to mogoče, treba je le malo dobre volje in ljubezni in uspeli bomo, da bo dobil naš list v kadru svojih stalnih naročnikov in plačnikov zasigurno možnost rednega izhajanja, s čimer bi list lahko tudi v nadalje in popolnejše zagovarjal interese našega stanu. Zavedajmo se, da je v slogi moč. Naj ne bo nikogar, ki bi se okleval in odlašal z plačilom, čimpreje izvrši svojo dolžnost, ki jo ima kot naročnik lista, tem več bo storil za svoj stan in preje bomo zmagali v naših zahtevah. List pa ne bo po nepotrebnem

govino in industrijo konferenca, na kateri sodelujejo zastopniki vseh obrtnih, trgovskih in industrijskih zbornic, kakor tudi skupnih zbornic ter razni predstavniki ministrstev prizadetih resorov. Konferenca je zgolj informativnega značaja. Njen glavni namen je, da se razjasni posamezni predlogi ministrstva glede novelizacije obrtnega zakona.

Ministrstvo za trgovino in industrijo namerava na osnovi dobljenih pojasnil in na podlagi razprav te konference izdelati novelo k obrtnemu zakonu. V kolikor se bodo naši predlogi in zahteve upoštevale, se danes še ne more reči, ker je topogledna odločitev prepuščena ministru in mi tudi še ne razpolagamo s službenimi informacijami konference same, ki še ni bila zaključena.

Smatramo današnji čas in to priliko za najbolj primerno, da še enkrat ponovimo glavne naše zahteve. Oblike, v katerih se pojavlja šušmarstvo ali nelegalno izvrševanje obrta, so različne in se lahko predočijo v sledečih par točkah:

1. Stalno opravljanje nelegalnega obratovanja kot poklic ali šušmarstvo.
2. Kritje nelegalnega izvrševanja obrta, kadar upravičeni obrtniki sami za gotovo odškodnino ali celo brez nje potrjujejo, da je pri delu zasačena oseba delala na njihov račun.
3. Opravljanje rokodelskega dela pod okriljem javne trgovske družbe tako, da je dejanski lastnik podjetja nekvalificirana oseba, a upravičeni predstavnik-obrtnik je v tej družbi na podrejenem položaju kot nameščenec s plačo.
4. Izvrševanje rokodelskega dela po poslovodji na osnovi dobljenih pravic v smislu § 446 zakona o obrtih ali tako, da to delavnico vodi nekvalificiran lastnik sam.

zapravljal časa z večnimi prošnjami, laže se bo posvetil reševanju stanovskih vprašanj in težkoč.

Naš pokret je številčno močan. Obrtniški tisk in literatura morata vzgojno vplivati, da obrtnik ne ostaja ob strani dela, življenja in pokreta, ampak da se vsi združimo v maso, ki je ideološko opredeljena, moralno čvrsta in tehnično v vsakem pogledu na višku. Ljubezen do obrtniškega gibanja mora občutiti sleherni mojster v svoji delavnici, čeprav se ta nahaja v najmanjši vasi naše domovine. Dandanes, ko je stanovska borba za doseg položaj v družbi izredno močna, ko ogromni kapital išče potov in načinov, da svoje interese dobro zaščiti, se morajo pripadniki obrtniškega stanu zavedati, da je moč v njih samih, da morajo biti do poslednjega organizirani in tako usposobljeni do maksimuma, če hočejo tudi v bodoče ostati samostojne gospodarske edinice. Zato zberimo in združimo vse moči v obrambi svojih stanovskih interesov, povzdignimo naš tisk do viška možnosti in izpolnimo vsak po svoje svoje dolžnosti z dobro voljo in zaupanjem.

Obvestilo

Obrtniško društvo v Ljubljani vas vljudno obvešča, da je na mestnem poglavarstvu razgrnjen davčni razpored zavezancev davka na pridobnino, iz katerega je razviden osnovni predpis čistega dohodka, ki ga za vsakega poedinca predlaga davčna uprava davčnemu odboru v oceno.

V interesu slehernega je, da se za predpis zanima in pravočasno brani svoje stališče. Vse informacije glede višine vaše ocene dajemo v naši pisarni Sv. Petra c. 4, vhod Obrežna steza 2. Telefon 35-23 med uradnimi urami od 7. do 13. (Glej razpredelbo na 2. strani!)

Vesti zadnjih dveh tednov

Francosko-turška pogodba je bila podpisana v pariškem zunanjem ministertvu. Pogodba obsega dve glavni listini: o medsebojni pomoči ter zavezo Francije, da Sirije in Libanona nikakor ne bo odstopila kaki tretji državi. Zunanji minister Bonnet je izjavil, da sprejemata obe državi s pogodbo tudi posebne zaveze glede stanja na Balkanu. Izjavil je nadalje, da pogodba ni naperjena proti nobeni državi. Francoske čete morajo po pogodbi dne 22. julija zapustiti Aleksandretro.

Pogajanja v Moskvi še vedno niso privedla do pozitivnega rezultata, in to iz naslednjih razlogov. Rusija zahteva, da jamčita Francija in Velika Britanija tudi za nedotakljivost baltičkih držav, brez ozira na to, če baltičke države takšno jamstvo žele ali ne. Poleg tega zahteva Rusija, da more ona določiti, kdaj se mora baltičkim državam priskočiti na pomoč, ne pa, da bi bila potrebna predhodno še posebna posvetovanja, kakor želi to Anglija. Rusija bi nadalje želela, da bi še pred sklenitvijo zveze ugotovili generalni štabi vseh treh držav, kako naj se pomoč izvede, da bo Rusija čisto natančno vedela na kako pomoč more računati. Temu pa se upira Francija, ki še ni pozabila, da je dala Rusija zgraditi križarko, za katero je dobila načrte v Franciji, v Italiji, in so s tem države osi zvedele za najnovejši francoski ladijski konstrukcijski načrt. Zato je Francija za posvetovanje generalnih štabov šele potem, ko bo Rusija vojaško zvezo že podpisala. Zaradi Daljnega vzhoda Rusija ne zahteva za svoje meje nobenega jamstva, ker so itak zadnji dogodki v Tienčinu dokazali, da je tu Anglija bolj navezana na rusko pomoč, ko pa Rusija na angleško. Vsa ta nesoglasja pa niso tako velika, da se ne bi zveza Francije, Velike Britanije in Rusije v kratkem mogla skleniti.

Nemške oblasti na Češko-Moravskem so prepevale šolske knjige, ki govore o češki zgodovini in o svetovni vojni. Predpisale se bodo nove šolske knjige, ki morajo biti spisane v duhu narodnega socializma.

Listi zelo komentirajo besede nemškega propagandnega ministra Göbbelsa v Gdansk. Göbbels dejal: »Gdansk se želi vrniti k Nemčiji. Pričakovati je zato, da bodo nekega dne nastopili dogodki, ki bodo zapadnim velesilam dokazali, kaj hočejo prebivalci Gdanska.

Na predvečer smrti nepozabnega pokojnega voditelja jug. nacionalistov med Slovenci dr. Gregorja Žerjava je priredila Zveza kulturnih društev v Ljubljani žalno akademijo v veliki dvorani Zvezde in s tem počastila spomin svojega ustanovitelja in prvega predsednika.

5. Kršenje predpisa o delokrogu dela industrijskih podjetij, ki imajo urejene svoje rokodelske delavnice v namenu dovršitve lastnih izdelkov, v resnici pa delajo za privatnike po naročilu.
6. Kršenje predpisa § 141 stavek 1 zakona o obrtnih s tem ko se opravljajo obsežni rokodelski posli pod naslovom »malenkostne izjeme«.
7. Prekoračenje delovnega delokroga, odnosno poseganje ene stroke v delokrog dela druge stroke.
8. Opravljanje rokodelskega dela v smislu hišnega obrta po § 1 stavek 2 točka 17 zakona o obrtnih, kjer naj predvsem omenim klanje živine po kmetih, ki se danes tako pogosto rado izrablja kot zakol v sili na škodo legalnih mersarskih obrtnikov.

Danes, ko je šušmarstvo zavzelo tako velik obseg, saj statistika obrtnih organizacij dokazuje, da je na 18.000 legalnih obrtnikov še vedno nad 10 tisoč šušmarjev v dravski banovini, danes, ko se osebe, ki se jih zasači pri nelegalnem izvrševanju obrta z namenom, da se prerijejo skozi življenje, ne morejo zastrašiti z denarnimi kaznimi, ker iste ničesar ne posedujejo, ko niti oblasti ne morejo proti ogromnemu številu takih prestopkov izrekat zaporne kazni, ni problem šušmarstva tako lahko rešljiv z rednimi merami zakona o obrtnih. Nočem na tem mestu navajati vseh akcij, ki so jih poedine obrtne organizacije podvzele s ciljem, da se šušmarstvo izkorenini ali vsaj znatno omeji. V vseh krajih države se ugotavlja dejstvo, da se šušmarstvo ni zmanjšalo, nasprotno, da se v gotovih strokah celo bolj širi ko preje. Ugotoviti moramo, da postopek po zakonu o obrtnih ni prinesel zelenega rezultata in da so obstoječe zakonite odredbe preslabe za pobijanje šušmarstva. Iz tega razloga je razumljivo, da se je porodila misel, najti za vsako cenovo nove mere, nova zakonita sredstva, kar bi se dalo doseči edino, ako se onemogoči šušmarju z zabrano nadaljnega izvrševanja dela in istočasnim odvzemom, odnosno zaplenitvijo njegovega orodja.

In kakor izgleda ta mera enostavna in iz stališča upravičenih obrtnikov razumljiva, je v svojem jedru zelo komplicirana. Znano vam je, da je baš iz naše srede izšel predlog glede uredbe zakona o pobijanju šušmarstva, ki se je kasneje sporazumno z ostalimi obrtnimi organizacijami v državi tudi izdelal, a leži žal še danes v bog ve katerem predalu ministrstva nerešen.

Ako motrimo ta problem objektivno, moramo pokazati tudi na težkoče, na katere naletimo, če hočemo, da se mere proti šušmarstvu izpeljejo. Te težkoče niso nepremagljive, dasi se je to na žalost večkrat od strani merodajnih oblasti trdilo. V vsakem primeru ima šušmarstvo dve socialno-gospodarski obliki. V eni prikaže položaj številne vojske šušmarjev, a po drugi še mnogoštevilnejšo in po družabnem redu veliko važnejšo vojsko upravičenih obrtnikov. Ta ogromna vojska obrtnikov, ki doprinaša največji del v javnih dajatvah in s tem podpira celokupno družabno in državno zajednico, ima pravico zahtevati, da se ji posveča večja pažnja in da se njeni interesi bolje zaščitijo.

Za razliko od šušmarstva je tako zvana nelegalna konkurenca, ki ni s pozitivnimi zakonskimi predpisi zadostno omejena. Stvarno tudi to ni v vsakem pogledu izvedljivo, kajti ona je v največ primerih odvisna od obrtniške stanovske zavesti. Zavedni in solidni obrtniki po svojem zdravem pojmovanju ne gledajo nelegalno konkurenco samo v nekaterih delih in prestopkih, ki so protislovni z zakonom o nelegalni konkurenci, pač pa vsako ono delovanje pripadnikov svojega stanu, ki se protivi dobrim običajem v poslovnem svetu, pa naj si bo to v pogledu ponudbe blaga in usluge, kakor tudi v pogledu cene in izvedbe izdelka. Proti nesolidnemu poslovanju, nesolidnim cenam, nestvarni in bučni reklami, za katero pa se skriva manj vreden izdelek in pogostokrat celo zavajanje v zmoto in še proti drugim sličnim postopkom so zavedni in solid-

ni obrtniki vedno najodločneje nastopali. Nelegalna konkurenca, katere glavni cilj je, da se solidni konkurent odrine s pomočjo nestvarnih cen, pri katerih more biti komaj govora o kakšnem zaslužku, je največkrat vzrok nesolidnemu poslu. Samo dviganje obrtniške stanovske zavesti zamore izkoreniniti to zlo. Oblika nelegalne konkurence med samimi upravičenimi obrtniki je mnogoštevilna in je tu ne morem navajati. Eno pa moram ugotoviti in to je, da je nelegalna konkurenca, pa najsi se pojavlja v katerikoli obliki, nedostojna zavednega in odgovornega obrtnika in mu ne služi v čast. Nujno je, da se s skupnimi močmi in sistematičnim postopanjem to zlo zatire in izkorenini iz obrtniških vrst. Oni obrtniki, ki nelegalno konkurirajo svojim tovarišem, niso moralno upravičeni pritoževati se čez šušmarstvo, ker oni sami nosijo če že ne zakonito, vsaj moralno odgovornost za krivico, ki ni nič manjše zlo kot šušmarstvo.

Vsi ti problemi so vezani na edini osnovi, to je na izmeni in dopolnitvi zakona o obrtnih odnosno na njegovi novelizaciji. Poleg preje omenjenih glavnih naših zahtev se po redu vrste še posamezne zahteve, ki tudi bistveno posegajo v gospodarsko delavnost obrtništva.

Ne smemo prezreti močno razširjenega dela v lastni režiji, ki ga danes v tako veliki meri izvršujejo avtonomne oblasti po svojih delavnicah. Za primer naj navedem njim na čelu mariborsko kaznilnico. Ako se že zahteva od obrtnika, da izpolnjuje svoje javne

in socialne dajatve v redu in s tako visokim bremenom, potem je še bolj upravičena njegova zahteva po ukinitvi rokodelskih delavnic, ki niso niti najmanj ekonomične, pač pa le prepogostokrat skrivajo pod okriljem režijskih del ugodnosti v zaposlitvi strankarskih eksponentov.

Nujno je, da novelizacija obrtnega zakona uredi zahteve gradbenih obrtov zlasti v razmejivju del elektrotehnične in elektroinstalaterske stroke ter razmejivju del med tesarji in med zidarji. Izrazitega pomena za gospodarski razvoj obrtništva so tudi zahteve po spremembi socialno političnih določb zakona o obrtnih zlasti glede člena 319, ki nalaga občutna bremena delodajalcem.

Ministrstvu za trgovino in industrijo je bil s strani obrtnih zbornic in obrtnih odsekov skupnih zbornic dostavljen nov enoten predlog celokupnega obrtniškega stanu glede novelizacije zakona o obrtnih. Zdi se, da nameravajo ob tej priliki na nadrejenem mestu resnično izpeljati v življenje novelizacijo zakona o obrtnih. To moremo soditi tudi po tem, ker je v finančni zakon za leto 1939-1940 vnešeno pooblastilo ministru trgovine, da predpiše uredbenim potom to novelo.

Čas je že, da se to važno vprašanje stavi z dnevnega reda. Ko zaključujem ta važni referat, moram samo konstatirati, da je še veliko število obrtniških problemov, za katere so Zveza kakor tudi ostale naše edinice pokazale doslej in upam, da bodo tudi v bodoče veliko zanimanje in lepo delavnost.

Davčni sezname za pridobnino razgrnjeni

Razprave pred davčnim odborom

so določene za obrate in poklice takole:

6. julija 1939

razprave ob 9.: Notarji 2, odvetniki 26; ob 10.: zdravniki 23, zobozdravniki 4, dentisti 5; ob pol 11.: inženirji, geometri, arhitekti 7.

7. julija 1939

razprave ob 8.: čevljarji 23, krojači 27, šivilje 34; ob pol 10.: brivci 25, pleškarji 17, pečarji, krovci, vodnjakarji 6, tkalci, krznarji, klobučarji 1, knjigovezi, kartonaže 2, fotografi 4, urarji, zlatarji, pasarji 1, razni 5, borzni senzali, carinski posredniki 1, umetniki 2, privatni učitelji 2; ob 11.: modistke 2, pletilje-vezilje 13, mizarji 24, lesna stroka — razni 8.

8. julija 1939

razprave ob pol 9.: peki 19, slaščičarji-medičarji 8, sedlarji, torbarji, ščetarji, tapetniki 10, ključavničarji 8; ob pol 10.: kleparji, kotlarji, vodovodni inštalaterji 16, kovači, mehaniki 14, elektroinstalaterji 6, zidarski mojstri 6; ob 11.: mesarji 61, dimnikarji 4. Razni: steklarji, uglaševalci klavirjev, izdelovalci cementnih predmetov, vulkanizerji, štukaterji, izdelovalci glasbil, barvarji, kamnoseki, akcidenčne tiskarne, izdelovalci pogrebniških potrebščin, plomb. grafični ateljeji, izdelovalci kemičnih produktov, dežnikarji, uničevalci mrčesa, izdelovalci luga itd. 15.

10. julija 1939

razprave ob 8.: trgovine s kolonialnim in specerijskim blagom 4, galanterije 23, železnine 6, modno blago 19, industrije 36; ob 11.: trgovine z mešanim blagom 30.

11. julija 1939

razprave ob pol 9.: Branjarije 42, mlekarne 19; ob 10.: kramarije 1, manufaktura 21, suha roba in kurivo 6.

12. julija 1939

razprave ob pol 9.: Trgovine z usnjem in čevlji 8, trgovine z zeljem in deželnimi pridelki 21, cvetličarne 12; ob pol 10.: agenture-komisije 22, prevozniki 13, modistke 2; ob 11.: lekarne 1, drogerije 2, menjalnice in kino 1, trafike 10.

13. julija 1939

razprave ob 8.: Tehnični in elektrotehnični predmeti 5, stroji in vozila 18, razna obrtna podjetja 2, narodno zdrav-

je 7, starinarji 1; ob pol 10.: urarji, zlatarji pasarji, optiki in foto trgovine 3, graverji, puškarji, krznarji 3, razne trgovine 30; ob pol 11.: trgovine z glasbili 4, trgovine z lesom 3, stavbeniki 15, časopisi-revije, vsakovrstna podjetja 1; ob 11. delikatese-vinotoči 4, kavarne 4, trgovine z alkoholnimi pijačami — soda-ničarji 10.

14. julija 1939

razprave ob pol 9.: gostilne. Istočasno se bodo obravnavali tudi predlogi davka na poslovni promet. **Opomba:** V interesu posameznikov je, da se za predpis zanimajo. Vse informacije glede višine ocene daje Obrtniško društvo Sv. Petra c. 4, telefon 35-23 med uradnimi urami od 7. do 13.

Kongres obrtnikov v Kragujevcu

Na binkoštni ponedeljek se je vršil XVIII. kongres Glavnega zemaljskega saveza obrtnih združenj v Kragujevcu. Ze prejšnji dan je bila v Gasilskem domu predkonferenca, ki so ji prisostvovali delegati. Predkonferenca je razpravljala o vseh točkah dnevnega reda in je izdelala potrebne zaključke.

XVIII. kongres je naslovil na ministrstvo trgovine in industrije naslednjo resolucijo o strokovno obrtnem šolstvu:

1. da se v vseh krajih, kjer obstoja potreba, osnuje nove strokovne nadaljevalne in strokovne obrtniške šole; če za to ni zakonske možnosti, naj se vsaj uvedejo strokovni tečaji;

2. da se strokovnim šolam priznajo sodobna šolska poslopja, ki se morajo opremiti z vzornimi učilnicami in delavnicami, modernimi učnimi pripomočki ni strokovno knjižnico. Ustanove, ki morajo po zakonu skrbeti za strokovno obrtno šolstvo, naj svoje finančne obveznosti izpolnjujejo redno in vestno;

3. da se čimprej rešita vprašanji učnih moči in strokovnih novih knjig;

4. da se v svrhu izobrazbe kandidatov za strokovne učne moči na strokovno-obrtnih šolah osnuje potrebno število višjih obrtnih šol, katere bi sprejemale najboljše učence moških obrtnih in mojstrsko-delovodskih šol. Do uresničenja gornje zahteve pa naj se prireajo strokovni ferialni tečaji za sedanje učitelje strokovno-obrtnih šol.

5. da se učencem strokovno-nadaljevalnih šol nudijo učne knjige in šolske potrebščine brezplačno;

6. da se potom nagradnih natečajev pospeši pisanje odnosno prirejanje dobrih strokovnih del, ki naj se tiskajo na državne stroške in tako začne ustvarjati strokovno-obrtno literaturo, ki jo domalega še nimamo.

Vse Zbornice pa se pozivajo:

1. da s svoje strani store vse, kar je v njihovi moči, da se širi in razvija strokovno-obrtno šolstvo in snujejo strokovni tečaji;

2. da obrtne organizacije preko svojih najsposobnejših predstavnikov vplivajo, sodelujejo in nadzorujejo delo strokovno-nadaljevalnih šol;

3. da s razpoložljivimi sredstvi in umestnimi ukrepi omogočijo vsem učencem redno posejanje nižjih strokovnih obrtnih šol.

Iz naših organizacij

Obrtniško društvo v Cerknici priredi dne 9. julija t. l. popoldne svojo prvo veselico s plesom na prostem pri tako imenovanem starem gradu na Loškem. Javnost, zlasti pa okoliške tovariše obrtnike vabimo, da se te prireditve udeleže v čim lepšem številu, ker je dobiček namenjen za pomoč starim in onemoglim obrtnikom. Zveze z vlaki so ugodne, od postaje Rakek je pol ure hoda. K obilni udeležbi vabi odbor.

Občni zbor Združenja ključavničarjev

V soboto, dne 17. junija t. l. se je vršil v gostilni »Kavčič« v Zg. Šiški občni zbor združenja ključavničarjev. Po običajnem dnevnem redu so sledile volitve. Novo izvoljena uprava združenja je sledeča: predsednik g. Breskvar, podpredsednik g. Matzele.

Odborniki: Krhne, Weibl, Luznar, Kralj, Rozman.

Namestniki: Prebil, Podržaj, Briški. Računski pregledniki: Kosmač, Mariničič, Stele.

Namestniki: Breskvar ml., Semrajc. Častni odbor: Rebek, Ambrož, Kavčič, Nahtigal.

Za dosmrtnega častnega člana je bil izvoljen g. Ferjan Maks, ki se je v združenju skozi 32 let udeleževal v vseh borbah za napredek v ključavničarski stroki.

Po volitvah je pozdravil kot zastopnik Zbornice TOI g. zbornični svetnik Rebek Josip, ki se je dotaknil vprašanja reorganizacije združenj ter zlasti naglašal, da ostane združenje ključavničarjev samostojno kot je bilo doslej. Pojasnil je navzočim zadevo davčnega pavšala, problem starostnega zavarovanja ter se zavzemal za obrtno nadaljevalno šolstvo, katerega učni programi ne odgovarjajo potrebam. Zborn. za TOI naj predloži podrobno izdelane učne programe, kjer naj bi učili strokovni učitelji rokodelski mojstri. Dan na dan naraščajo pritožbe glede šušmarjev v ključavničarski stroki. Seveda pa mora dobiti oblast proti šušmarjem ovadbe, sicer ne more izvajati nobenih konsekvenc. Značilno za to stroko je dejstvo, da vedno primanjkuje kvalificiranih moči. Vsakdo, ki se izuči ključavničarskega obrta sili k železnici, mornarici ali pa kam drugam.

V debato so posegli tudi odborniki, zlasti se je zavzemal za vajence g. Nahtigal, ki je tudi predlagal naj se osnuje tričlanski odbor z nalogo, da mesečno enkrat pregleda koliko odstotkov dela vzamejo ključavničarskemu obrtu druge stroke.

Na vsa vprašanja je dajal izčrpna pojasnila g. dr. Frelih, ki je navzoče tudi pozdravil v imenu župana mesta Ljubljane.

Ugotovilo se je, da sta bila na občni zbor združenja delegirana dva zbornična svetnika in to g. Rebek Josip, ključavničarski mojster in g. Kavka, stavbenik.

G. Kavka je navzočim to odredbo Zbornice tolmačil kot vzgled za nevzdržne razmere, ki vladajo zdaj v zbornici, kajti jasno je, da nadzorna oblast kot je Zbornica ne more pravilno odločevati v primeru, če bi na občnem zboru nastopilo deljeno mišljenje enega od zborničnih zastopnikov. Izvajanja g. Kavke je dopolnil g. Rebek, ki je izjavil, da je topogledno on pri predsedniku obrtnega odseka že protestiral na kar mu je g. Ogrin pojasnil, da je to sporazumno z njegovo skupino urejeno

ter da temu ni kriv noben uradnik Zbornice, kot je to trdil g. Kavka, pač pa je bilo izvršeno po izrecnem nalogu g. Ogrina.

Nam zadostuje izjava g. Kavke, ki se je sam prepričal, da so metode g. Ogrina res nevdružne in da bo on tozadevno pokrenil, da se preneha s »takimi ne-

vzdržnimi razmerami«. Pričakujemo, da se bode to tudi v resnici zgodilo.

V ostalem pa je zbor potekel v najlepši soglasnosti in v odkritosrtnem medsebojnem razpoloženju, ki jamči, da bode združenje pod novo upravo še uspešne delovalo v procvit ključavničarske stroke.

Prispevek za narodno obrambni sklad

Za pobiranje tega prispevka, ki je bil uzakonjen s § 19. finančnega zakona 1939/40, nastajajo v praksi razne težave, pred vsem radi tega, ker si davkoplačevalci niso na jasnem, kako se bo ta prispevek pobiral odnosi koliko bo znašal.

Po zakonu se bo pobiral po nastopni lestvici:

1.	do 10 din	1.50
2.	nad 10 do 25 din	4.50
3.	nad 25 do 50 din	10.—
4.	nad 50 do 75 din	15.—
5.	nad 75 do 100 din	30.—
6.	nad 100 do 150 din	40.—
7.	nad 150 do 200 din	60.—
8.	nad 200 do 300 din	80.—
9.	nad 300 do 400 din	100.—
10.	nad 400 do 500 din	126.—
11.	nad 500 do 600 din	147.—
12.	nad 600 do 700 din	168.—
13.	nad 700 do 800 din	189.—
14.	nad 800 do 1000 din	210.—

Pri porabi te lestvice velja po zakonu načelo, da ne sme biti posebni prispevek večji od prispevka po najbližji nižji stopnji, povečani za razliko osnove, zaradi katerega se uporablja višja stopnja.

Zaradi tega določila, se bo navedeni prispevek pobiral sledeče:

1 do všteti	10	1.50
11 do všteti	13	1.50 + znesek nad 10
14 do všteti	25	4.50
26 do všteti	30	4.50 + znesek nad 25
31 do všteti	50	10
51 do všteti	54	10 + znesek nad 50
55 do všteti	75	15
76 do všteti	79	15 + znesek nad 75
80 do všteti	100	20
101 do všteti	109	20 + znesek nad 100
110 do všteti	150	30
151 do všteti	159	30 + znesek nad 150
160 do všteti	200	40
201 do všteti	219	40 + znesek nad 200
220 do všteti	300	60
301 do všteti	319	60 + znesek nad 300
320 do všteti	400	80
401 do všteti	419	80 + znesek nad 400
420 do všteti	500	100
501 do všteti	525	100 + znesek nad 500
526 do všteti	600	126
601 do všteti	620	126 + znesek nad 600
621 do všteti	700	147
701 do všteti	720	147 + znesek nad 700
721 do všteti	800	168
801 do všteti	820	168 + znesek nad 800
821 do všteti	900	189
901 do všteti	910	189 + znesek nad 900
921 do všteti	1000	210

Podlaga za odmero tega prispevka je celoletni predpis neposrednih davkov v preteklem letu in sicer vseh davkov, ki se sumarno knjižijo. Pri tem se računa poleg osnovnega davka tudi dopolnilni davek. So to predvsem: zemljarina, zgradarina, pridobnina, družbeni davek in rentni davek, kolikor ga odmeri davčna uprava ter samski davek. V odmerni osnovi pa ne spadajo davek na poslovni promet, luksuzni davek in vojnika.

Izjemo tvorijo novi davčni zavezanci, dalje davek na dividende, davek na rente, kolikor se pobira z odbitkom in uslužbenski davek. V teh primerih se odmeri in plačuje posebni prispevek istočasno z dotičnim rentnim davkom. Pri uslužbenskem davku se pobira prispevek tudi od enega odstotka izrednega prebitka.

Trajne davčne oprostitve po katerem koli zakonu se pri posebnem prispevku upoštevajo in se tudi posebni prispevek ne pobira. Nasprotno pa se pri začasnih oprostitvah, ki so prav za prav olajšave, posebni prispevek pobira ne glede na te oprostitve.

Osebe, ki imajo tri ali štiri nedoletne zakonske otroke, plačujejo prispevek po prvi nižji stopnji, oni pa, ki imajo

5 ali več nedoletnih otrok, pa še za eno stopnjo nižje, torej za dve stopnji nižje od tistih, ki imajo samo dva otroka.

Od samskih oseb, ki so dovršile 30 let, kakor tudi od oženjenih oseb ali vdovcev brez otrok se pobira davek po sledeči višji stopnji.

Oboji, to je oni, ki imajo pravico za znižanje, kakor tudi oni, katerim se prispevek poviša, morajo po razglasu davčne uprave to prijaviti. Termin za prijave je sicer že potekel, toda ne more biti nobenega zadržka, da morejo oni, ki takih prijav niso v roku predložili, to naknadno storiti.

Ako se pozneje, ko je prispevek že

predpisan, izpremeni osnova n. pr. da se davek odpiše, se avtomatično odpiše tudi ustrezni del posebnega prispevka.

Pri družabnih pogodbah, pri solastništvu zemljišč, hiš, podjetij itd. se posebni prispevek ne računa za vso celoto samo enkrat, ampak za vsakega družabnika, solastnika po delu, ki nanj odpade.

Prispevek se pobira od 1. julija 1939 dalje. Na uslužbenski davek se pobira prispevek istočasno ob vsakokratnem odbitku.

Pri znižanju ali zvišanju prispevka se medstopnje ne upoštevajo. Družinsko stanje se upošteva za vsako leto pri stanju dne 1. januarja vsakega leta. Otroci se smatrajo za mladoletne do dovršitve 21. leta, če niso preje kakorkoli preskrbljeni.

Če oba zakonca plačujeta davke, se zniža prispevek samo pri možu, ako pa plačuje davke samo žena, potem se prispevek zniža njej.

Na uslužbenski davek se pobira prispevek samo v polovični izmeri.

Zaradi tega izgleda tabela za izračunavanje davka na uslužbenski davek sledeče:

Stopnja	Uslužbenski davek, samski davek in 1% izredni prispevek skupaj	a) Samci izpod 30 let; b) Oženjeni ali vdovci brez otrok izpod 30 let; c) Oženjeni ali vdovci z 1 ali 2 otrokoma izpod 21 let	Samci, oženjeni ali vdovci brez otrok nad 30 let	Oženjeni ali vdovci s 3 ali 4 otroci izpod 21 let	Oženjeni ali vdovci s 5 ali več otroci izpod 21 let
1	1—10	0.75	2.25		
Medstopnje	11	1.75	5.—	0.75	
2	12—25	2.25			
Medstopnje	26—27	2.25 + znesek nad 25.—	7.50	2.25	0.75
3	28—50	5.—			
Medstopnje	51—52	5.— + znesek nad 50.—	10.—	5.—	2.25
4	53—75	7.50			
Medstopnje	76—77	7.50 + znesek nad 75.—	15.—	7.50	5.—
5	78—100	10.—			
Medstopnje	101—104	10.— + znesek nad 100.—	20.—	10.—	7.50
6	105—150	15.—			
Medstopnje	151—154	15.— + znesek nad 150.—	30.—	15.—	10.—
7	155—200	20.—			
Medstopnje	201—209	20.— + znesek nad 200.—	40.—	20.—	15.—
8	210—300	30.—			
Medstopnje	301—309	30.— + znesek nad 300.—	50.—	30.—	20.—
9	310—400	40.—			
Medstopnje	401—409	40.— + znesek nad 400.—	63.—	40.—	30.—
10	410—500	50.—			

Posebni prispevek se na uslužbenski davek z ev. prištetim samskim davkom in z 1% izrednim pribitkom pobira po razpisu ministrstva financ z dne 12. maja 1939 št. 24894 pri osebah, ki plačajo uslužbenski davek v gotovini istočasno in na isti način, kakor uslužbenski davek. Pri osebah, pri katerih se pobira uslužbenski davek v markicah, se pobira pa posebni prispevek istočasno z uslužbenskim davkom, toda v gotovini. Delodajalci odpremiijo pobrane zneske davčni upravi koncem vsakega meseca v gotovini. — Posebni prispevek se na uslužbenski davek pobira v polovični izmeri rednega prispevka. Po nadaljnjem razpisu ministrstva financ z dne 12. junija 1939, br. 37130 se od 1. julija 1939 dalje pobira posebni prispevek istočasno z rednim davkom in sicer se jemlje pri tem za osnovno prispevka iznos rednega uslužbenskega davka (s pripadki), torej mesečni, tedenski, odnosno dnevni iznos.

Kakor je iz gornjega pojasnila razvidno, je izračunavanje posebnega prispevka za obrambni fond **silna komplikirano in bo povzročilo podjetjem z večjim številom delavcev in nameščencev ogromno dela.** Ze zaradi tega je nujna potreba, da se spremeni zakonske odločbe v smeri poenostavljenja.

Spremeniti pa je treba tudi način odmere po lestvici, ki povzroča zelo neenako obremenitev. Gotovo je bila namera zakonodajalca, obremeniti davčne zavezance z novim specialnim prispevkom **progresivno**, tako da bi davčni zavezanec, čigar skupna davčna odmera presega 15 milijonov, plačal maksimalno stopnjo 25%. Ta namera pa v lestvici sami ne pride do izraza, temveč nam posamezni primeri kažejo, da je odstotna obremenitev pri manjši davčni osnovi po večini mnogo večja; že pri znesku 80 din doseže obremenitev 25%, potem pa se kmalu dvigne preko 28 na 30 in 35 in pri znesku 2.5 milijona din celo 40%, medtem ko znaša obremenitev pri davčnem predpisu preko 15 milijonov samo 25%. Gotovo ni bila namera zakonodajalca povečati davčno obremenitev posameznikov preko 25%, odnosno obremeniti **slabšega davčnega zavezanca z večjo odstotno stopnjo prispevka, kakor najmožnejšega davčnega zavezanca.** Najenostavnejše bi bilo, če bi se določila lestvica, ki bi na progresiven način določila zgolj odstotke davčnega predpisa, po katerih bi se izračunal prispevek.

Načelno ne bomo k gornji uvedbi prispevka za narodno obrambni sklad navajali komentarja, ker si ga je že itak vsakdo sam ustvaril. Pripominjamo samo in dvomimo, če je v interesu splošnega napredka obrtniškega stanu povečanje že itak težko znosljivih bremen in javnih dajatev.

Pavla Perko

Po kratki bolezni je za vedno zatisnila svoje mile oči gospa Pavla Perko, soproga znanega mizarkega mojstra in požrtvovalnega nacionalnega in obrtnega delavca ter člana predsedstva Zveze obrtnih društev za dravsko banovino iz Šiške. Pokojna gospa se je ob strani svojega soproga udeleževala v vseh nacionalnih društvih iz Spodnje in Zgornje Šiške. Z njeno preneglo smrtjo so prizadeti poleg Sokola, Čitalnice, Kola jugoslovanskih sester, Ciril Metodove družbe, tudi številni siromaki, za katere je imela vedno odprte roke. Za pokojnico žalujejo poleg soproga Matije štirje mladoletni otroci.

Pogrešali jo bodo številni znanci in prijatelji, saj je bila blaga pokojnica zares plemenitega značaja in od vseh spoštovana. Z njeno preneglo smrtjo je zadana nacionalnemu življu v Šiški težka izguba. Še prav posebno pa jo bodo pogrešali trgovski in obrtniški krogi. Plemeniti ženi bomo ohranili časten spomin.

Položaj samostojnih krojačic in modistinj

V zadnjem času opažamo gibanje pomočnic iz stroke modistk in krojačic, ki ima namen izboljšati jim boljši položaj odnosno zvišati plače. Ta pokret vodi delavska zbornica. V dnevnem časopisju smo našli poročila o sestanku pomočnic, na katerem so bila iznešena nekatera dejstva, ki govorijo o gmotnih razmerah omenjenih strok. Ta poročila pa so zelo enostranska ter postavljajo naše samostojne krojačice v precej slabo luč pred našo javnostjo. Zato smatramo za potrebno, da se za krojačice in modistke zavzamemo in prikažemo naši cenjeni javnosti tudi drugo plat tega vprašanja.

Poročilo navaja, da so razmere naših pomočnic zelo žalostne in bo treba pristopiti k rešitvi tega problema s kolektivnimi pogodbami. Poudarja tudi, da so številni primeri, ko pomočnice niti niso zavarovane pri OUZD. Dogajajo se tudi slučajji, ko mora pomočnica plačati material, ki ga je pri delu pokvarila, kar pa je pri tako mizernih plačah zanje preobčutno breme.

Nešteti slučajji so gledani zelo enostransko in je potrebno, da jih pojasnimo. Res je, da je dosti pomočnic, ki niso zavarovane pri OUZD, vendar se ti slučajji ne morejo pripisovati našim samostojnim obrtnicam. Naše mojstrice gotovo zavarujejo vse uslužbenke, dogajajo se pa taki slučajji nerednosti pri onih pomočnicah, ki delajo same brez obrtnega lista (ki sušmarijo) in ki hodijo šivat po hišah. Te zaposlujejo čestokrat tudi pomočnice in celo vajeenke, nimajo pa prijavljenih niti pri OUZD, niti pri združenju. Zato bi bilo v tem pogledu priporočljivo, da napravijo pomočnice red med seboj in odpravijo take slučajje, ter opozore svoje tovarišice, da je tako postopanje protizakonito in kaznivo. Dokaz temu je, da mora združenje krojačev in krojačic mnogokrat zavračati prošnje za dopustitev k izpitu, ker prosilke pomočnice ali vajeenke nimajo nikakih spričeval, izdanih od legalnega mojstra-obrtnika o končani učni ali pomočniški dobi. Torej je ta očitek na samostojne krojačice in modistke silno krivičen in neutemeljen.

Da pa morajo pomočnice plačevati material, ki so ga pokvarile zaradi premale pozornosti torej površnosti po lastni krivdi, je samo ob sebi razumljivo. Vse nezadovoljstvo izvira po največ zaradi prenikljivih mezd, predolgega delovnega časa, prevzete odgovornosti za delo in izdelek itd.

Glede mezd moramo ugotoviti, da so iste različne in se gibljejo okoli 150 din tedensko. So pa tudi nižje in višje, kar pa vse zavisi od strokovne sposobnosti delovne moči same. Ugotoviti moramo na tem mestu dejstvo, da je kljub velikemu številu brezposelnih pomočnic od strani samostojnih krojačic in modistk še vedno veliko povpraševanje po dobrih pomočnicah, katerim se delo lahko zaupa. Razumljivo je, da se nesposobnih delovnih moči, ki jih je treba še učiti, vsakdo otesa. Je pa žalostna resnica, da takim mladim gospodičnam pogost pouk in opozarjanje ne ugajata in so vse prehitro užaljene. Zato pa raje hodijo po hišah ali pa delajo doma, se-

veda brez obrtnega dovoljenja, po smešnih nizkih cenah. Naj omenimo samo en primer take šušmarke, ki je računala za delo bluze 4 din, za delo obleke pa 10 din. Tako plačilo se seveda še dolgo ne da primerjati niti z najnižjo mezo, ki jo dobi kot pomočnica pri samostojni obrtnici. Krojenje, pomerjanje in izdelava bluze traja prilično en dan in pol in bi po gornji kalkulacijski ceni znašala celodnevna meza pomočnice cca 3 din. Prepričani smo, da je ni krojačice, odnosno modistke, ki bi plačevala svojim pomočnicam samo po 3 din dnevno.

Od kod prihaja ona nelojalna konkurenca? Od tistih, ki s svojim pomanjkljivim znanjem in strokovno neusposobljenostjo niso v stanju zadostiti zahtevam moderne delavnice ter skušajo na nelegalen, torej protizakonit način priti do zaslužka. Ta nedostatek pa korenini v sami učni dobi, ker nima mojster zaradi zakona o zaščiti delavstva in zaradi drugih strogih odredb nikakih vzgojnih sredstev, s katerimi bi mogel zadostno vplivati odnosno vzbuditi zanimanje do učenja. Učenka odnosno vajenka pa se na eni strani dobro zaveda svoje zakonite zaščite ter po drugi strani prav zaradi te prekomerne prostosti zanemarja učenje.

Če pogledamo še gospodarsko socialno plat naših krojačic in modistk odnosno sploh oblačilne stroke, dobimo zelo žalostno sliko. Ljubljana n. pr. je izrazito uradniško mesto in od tega sloja je oblačilna stroka odvisna. Znano pa je, da ima prav ta stan zelo pičle do-

hodke in se mora boriti in na vseh koncih štediti, da s skromnimi plačami izhaja. Zato je Zveza obrtnih društev vsako leto na svojih zborih s posebnim podarkom apelirala na merodajne faktorje glede državnih uradnikov in njihovih plač, ter zahtevala, da naj država, ki hoče dober in zanesljiv uradniški aparat, istega tudi za njegovo odgovorno delo pošteno in primerno plača. To je za obrtni stan zlasti še za oblačilno stroko trenutno najvažnejši problem. Ob primernih plačah državnih uradnikov bodo zadostno zaposleni tudi naši mojstri in pomožna osebje.

O učinkovitih ukrepih in zakonski odredbi glede zaščite legalnega obrta pred šušmarji pa ni ne duha ne sluha in se ta protizakonita oblika množi iz dneva v dan. Ugotoviti moramo, da postopek o zakonu o obrtnih ni prinesel zaželenega rezultata in da so obstoječe zakonske odredbe preslabe za pobijanje šušmarstva.

Poleg temeljitega strokovnega znanja pa se zahteva od naših modistk in krojačic še velika mera spretnosti v kombinaciji, okusu, ugoditvi skritih želj naročnic raznih postav, ki vse hočejo biti vitke, velike in lepe. Če bi ta ali ona dama malo od bližje pogledala delavnice naših krojačic in modistk, bi vsekakor priznala, da se v njih mnogo dela, trudi in prizadeva ter bi marsikatera šikana izostala. Imamo naročnice, ki zahtevajo brezhbno in hitro izdelano naročilo, ko pa pride čas plačila, jim je vse predrago. Nismo proti uvedbi kolektiv-

ne pogodbe za pomočnice. Vendar pa smo mnenja, da bo potrebno precej uvidnosti od strani pomočnic, samostojnih krojačic in modistk, kot tudi od strani delavske zbornice in vseh tistih, ki bodo pri ustvarjanju take pogodbe sodelovali. Položaj in zahteve bo treba lojalno in objektivno presojati zlasti iz razloga, da ne bo že itak težka eksistenca naših krojačic in modistk ogrožena. Želeti bi bilo, da bi pomočnice teh dveh strok malo same med seboj presodile in razčistile položaj samostojnih krojačic v pogledu njihovih socialnih razmer, kot tudi z ozirom na dejstvo, da bodo pomočnice tudi same postale enkrat samostojne obrtnice in si ne bi v takem primeru prehudih zahtev pozneje očitale. Treba je tudi omeniti velike izdatke, ki jih imajo krojačice in modistke vsako leto ob spremembi mode, kroja, linije, nakita, sestave barv itd. Za vse to si je treba ogledati revije v inozemstvu, zlasti pa nabaviti knjige in strokovne revije. Ker stavi in zahteva

delo v oblačilnih strokah mnogo spretnosti, sposobnosti in potrpežljivosti, bi nujno svetovali tudi pomočnicam teh strok, da se kar najbolje strokovno usposobijo. V splošnem pa smatramo, da ta pokret nima značaja borbe med kapitalom in delom, saj sta si obe nasprotujoči si panogi v pogledu kapitala skoro enaki. Zato je nujno potrebno, da se zahteve pomočnic postavijo na realno bazo ter se položaj trezno in objektivno presoja za obe strani zadovoljivo. Potrebno pa je zlasti, da iz preje navedenih razlogov tudi oblast v tem primeru potom merodajnih faktorjev zaščiti obrtni stan. Na drugi strani pa naj zlasti cenjena javnost proži več zaupanja našim rokodelskim mojstrom. Zlasti glede cen bi pričakovali večjega razumevanja, da se našemu obrtništvu zasigura vsaj skromen kruh.

Želja naša je, da bi te skromne vrstice naletele pri tozadevnih odločujočih faktorjih in cenjeni publikli na popolno razumevanje. Igljč Fran.

Mednarodna
špedicija

TURK
LJUBLJANA

Prosto javno
skladišče

prevzema

Ocarinjenje

Prevažanje

Vskladiščenje

uvoznih in izvoznih pošilk in to hitro, skrbno in po najnižji tarifi. Revizija pravilnosti zaračunanja carine in vse informacije brezplačno.

vsakovrstnega blaga, kuriva, strojev, selitve v Ljubljani in izven Ljubljane z vozovi in avtomobili in to hitro ter po nizki ceni

raznega blaga, kakor tudi pohištva v lastnem, mestne trošarine in uvoznine prostem javnem skladišču Oskrba inkaso-povzetij

Vilharjeva cesta št. 33
(nasproti nove carinarnice)
T e l e f o n i : 24-59

Masarykova cesta št. 9
(nasproti tovarnega kolodvora)
T e l e f o n i : 21-57

Kotnikova ulica št. 12
(nasproti mestne elektrarne)
T e l e f o n i : 30-73

Metalurgija
HRIBERNIK KAROL & MINODRÁŠ ALOJZ
TRATA 23 ŠTVID Ljubljano

TELEFON 740

TELEFON 740

Izdelujemo: aluminijasto posodo za kuhinje in hotele, lestenice, svetilke, pende itd., ročaje za vrata vseh oblik in mer, masažne aparate »Vibrator« stojala za kavo, olje itd.

Sprejemamo naročila po lastnih in danih načrtih.

Lastna galvanizacija

Cene zmerne! Zahtevajte ponudbe!

Se najtopleje priporočamo!

Konces. elektrotehnično podjetje

Aleksander
Kozič

Liubljana

Cesta v Rožno dolino št. 44

Telefon 30-41

Gradi

električne centrale, daljnovode, inštalacije za pogon in luč, telefonske in signalne naprave itd.

Dobavlja

vse stroje in aparate električne stroke, električni inštalacijski material, žarnice itd.

Popravlja

vse vrste strojev in aparatov ter električne naprave.

Cene solidne! Delo strokovnjaško!

KROJAČI!

Pri nabavi vsakovrstnega blaga za moške obleke, kakor tudi podloge in pribora, Vas bodo najbolj vestno in pri najugodnejših cenah postregli pri:

Češko-jugoslovenska
veletrgovina blaga
ANTON HÜBL D. D.
Zagreb, Trenkova ulica št. 7

JELČIČ ANGELO
LJUBLJANA VII.

GALETOVA ULICA ŠT. 11

Telefon št. 38-40

pleskar, ličar, sobo- in črkoslikar
za stavbe in pohištvo

Izvršuje: Vsa pleskarska in soboslikarska dela po zmernih cenah. Pojasnila v strokovnih zadevah brezplačno. Postrežba točna in solidna. Priporočamo to znano tvrdo vsem!

Proizvajamo in prodajamo:

PLIN

za obrt in industrij;
za gospodinjstvo.

KOKS

za kovače; za livarne;
za centralne kurjave.

KATRAN

za konzerviranje lesa;
za obrezpršenje cest.

LJUBLJANSKA
MESTNA PLINARNA

KREDITNO DRUŠTVO
MESTNE HRANILNICE LJUBLJANSKE

dovoljuje **30** let posojila v tekočem računu, proti vknjižbi in poroštvo vsem kredita zmožnim osebam in tveganjem.

Lastna denarna sredstva so znašala 31. dec. 1938
Din 3,255.940.64, varnostni zaklad Din 1,215.350.—
rezervni zaklad Din 1,183.820.—

ZANATSKA
BANKA

Kraljevine Jugoslavije
A. D.

PODRUŽNICA LJUBLJANA

Gajeva ulica 6

TELEFON ŠT. 20-30

CENTRALA BEOGRAD
GLAVNA PODRUŽNICA ZAGREB
PODRUŽNICA SARAJEVO

Delniška glavica Din 75.000.000.—
Udeležba države Din 30.000.000.—
Rezervni fondl nad Din 5.000.000.—

PODELJUJE

obrtnikom in obrtnim podjetjem menična in hipotekarna posojila, kredite na tekoče račune in posojila na zastavo državnih vrednostnih papirjev.

SPREJEMA

od vsakogar vloge na hranilne knjižice in tekoče račune po najugodnejšem obrestovanju.

UPRAVLJA

imovino in fondne obrtniških ustanov in organizacij.

IZVRŠUJE

najkulantneje vse ostale bančne posle.

Obrtniki!

V vašem lastnem interesu je, da vse svoje denarne posle izvršujete potom svojega denarnega zavoda!

Širite „OBRTNI VESTNIK“!